

ÜTI 10 sünnipäeva konverents

**VÄIKERIIGI VÄLJAKUTSED
SEGASTE AEGADEL**

RAHVASTIKU KESTLIKKUS – MILLISED ON VÄIKERIIGI VÄLJAVAATED?

Eesti demograafia keskus

13.-14. novembril 2025 Tallinna Ülikoolis

TALLINNA ÜLIKOO
Ühiskonnateaduste
instituut

10

TIINA TAMBAUM

*TLÜ TEADUR JA SOTSIAALGERONTOLOOGIA LEKTOR
EESTI DEMOGRAAFIA KESKUS*

Põlvkondadevaheline koostöö

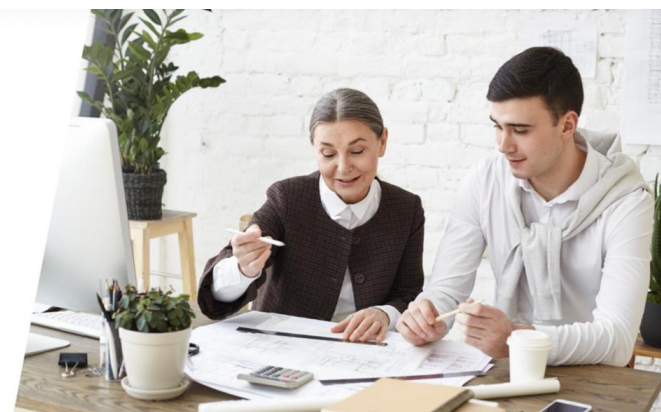
TALLINNA ÜLIKOOL
Ühiskonnateaduste
instituut

10

- ✓ Magistriõppekava „Kogukonnatöö vananevas ühiskonnas“
- ✓ Telefoniseltsi metoodika
- ✓ NOVA komisjon Tartu vallas
- ✓ Töövihik Särts
- ✓ Seenioritöö tegijate uuring

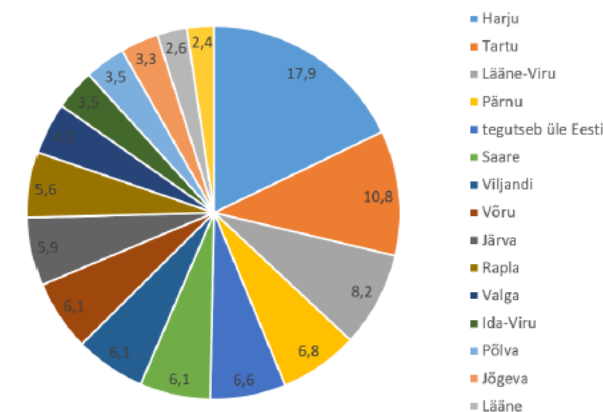
NOORTE JA VANADE (NOVA)
KOMISJONI KOORDINAATORI TÖÖ
KOHALIKUS OMAVALITSUSES

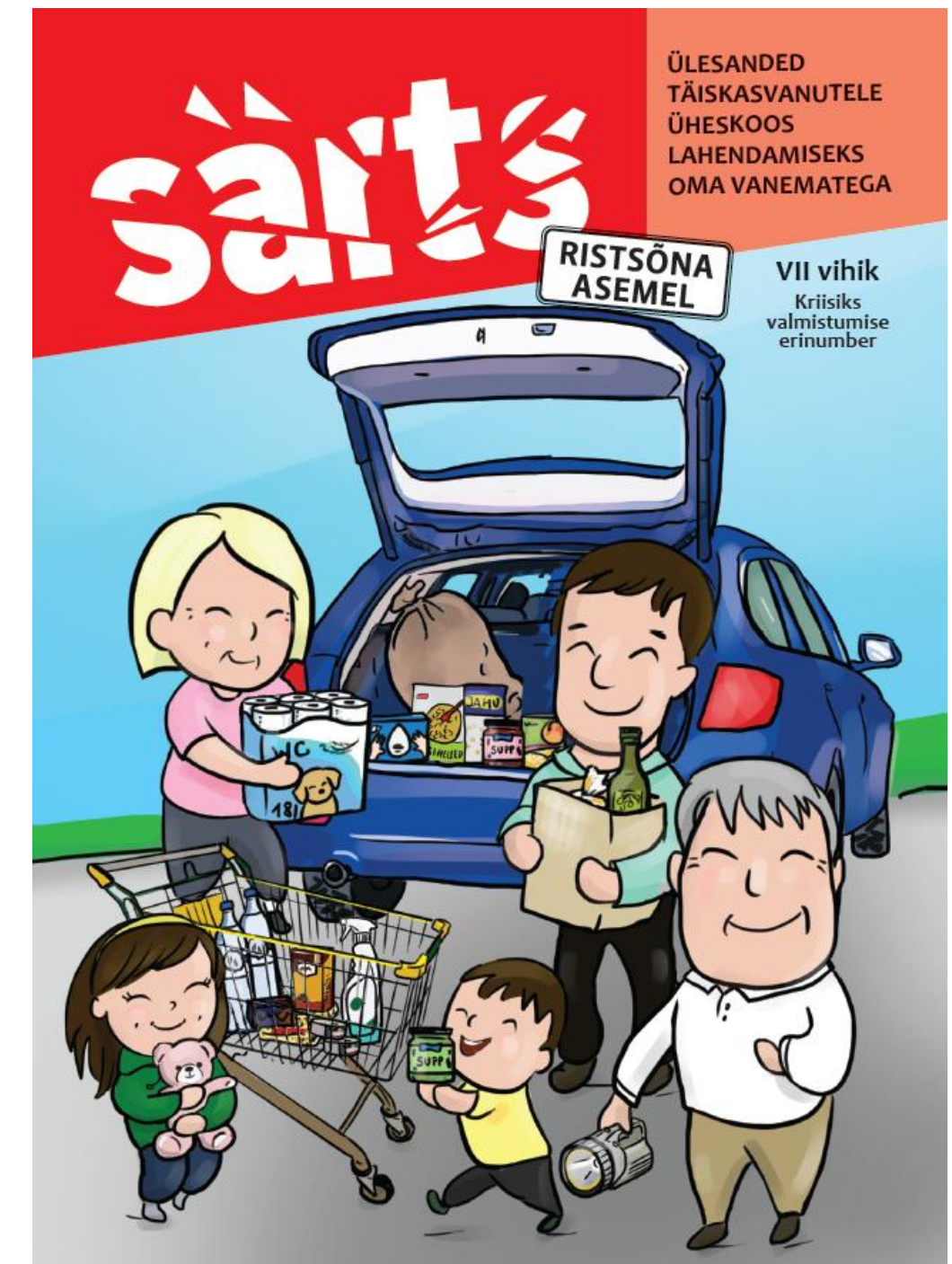
EESTI RAHVASTIKUSTATISTIKA
POPULATION STATISTICS OF ESTONIA

SEENIORITÖÖ TEGIJATE UURING
Ülevaade

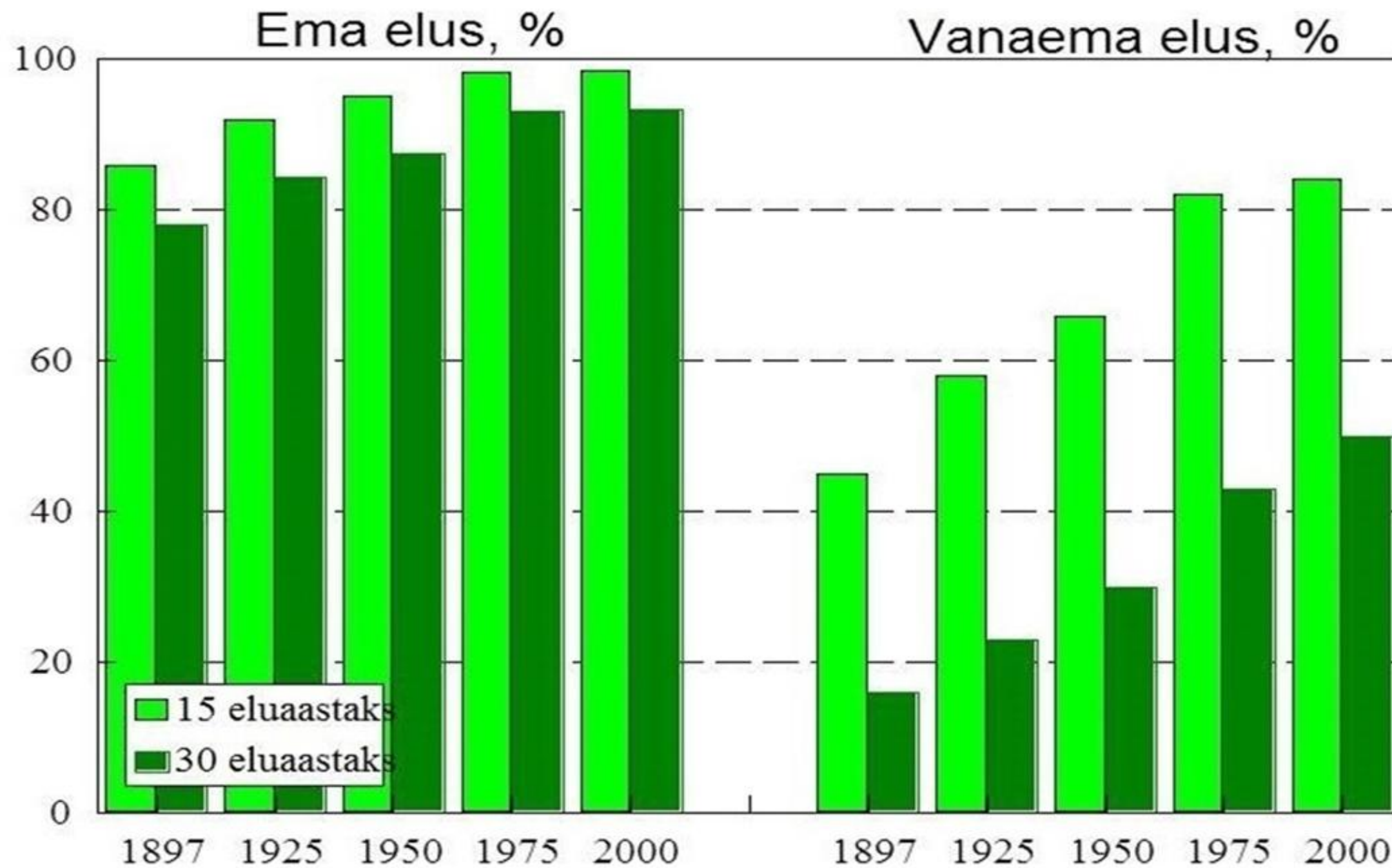
SURVEY OF ESTONIAN SENIOR WORK
SPECIALISTS
Report

Tallinn 2023

Põlvkondade “ühine” elulemus Eesti 1897-2000

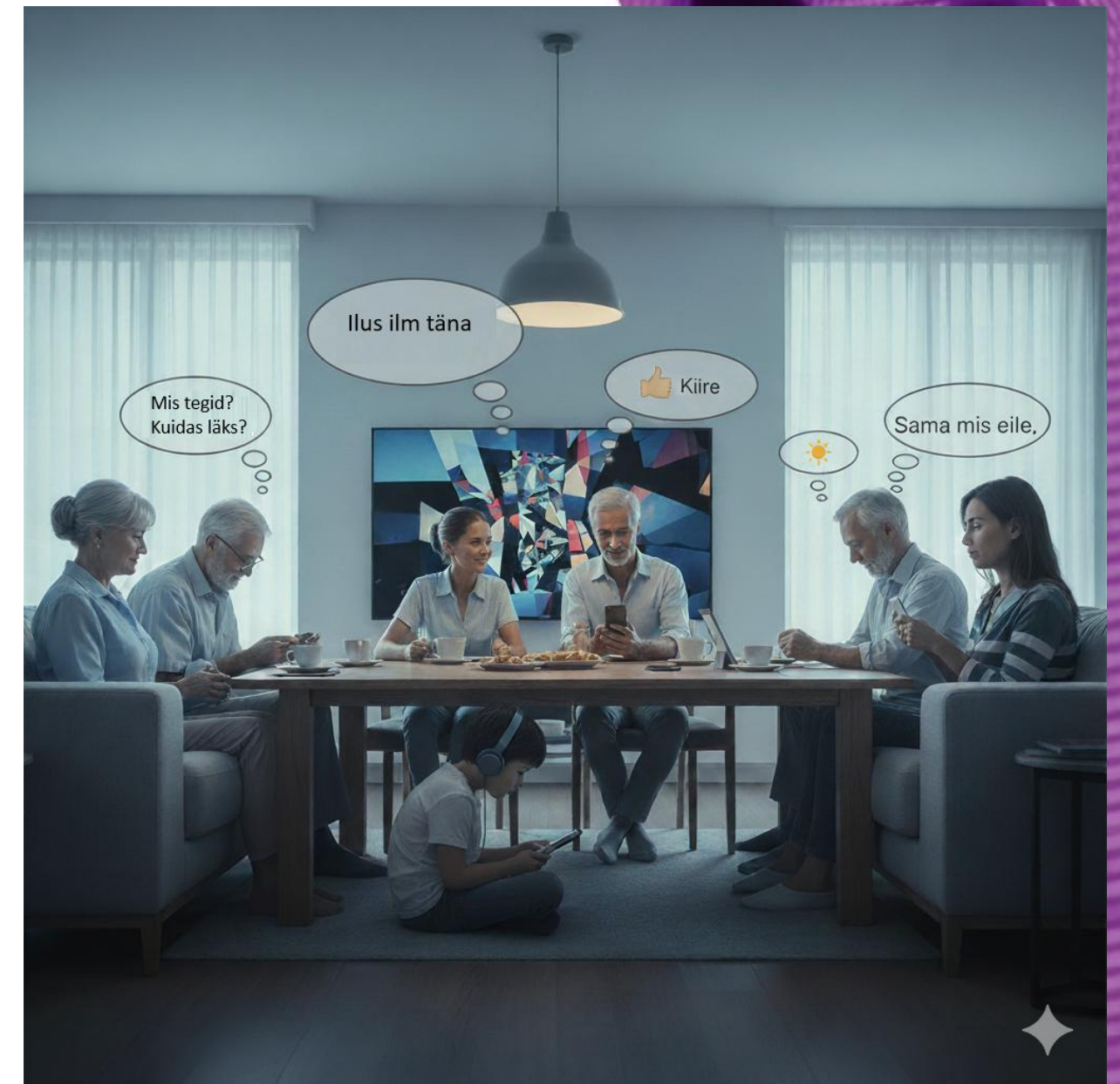

Allikas: Katus & Puur (1992), ESA (2016)

Põlvkondadevahelisi kontakte on rohkem kui kunagi varem inimajaloos.

Põlvkondadevahelised kontaktid on pealiskaudsemad kui kunagi varem.

Phillipson, C. (2013). *Ageing*. Cambridge: Polity Press

Vähem kui 10% vanematest inimestest Euroopas on sotsiaalsvõrgustikus inimesi, kes ei ole pereliikmed ja on väljastpoolt nende enda vanuskohorti.

Sun & Schafer, 2019

Mis siis sellest, et on segregatsioon?

Vanuseline segregatsioon

- soodustab vanuselist diskrimineerimist
- soodustab tundetust teiste ees seisvate väljakutsete suhtes
- mõjutab vanemate turvatunnet ja soovi ajaga kaasas käia
- toetab teadmiste ja oskuste raiskamist ühiskonnas

WHO, 2015; Uhlenberg & de Jong-Gierveld, 2004

Eestis >100 päevakeskust. Noortekeskused.
Eakate komisjonid. Noortevolikogud.

Noorte segregatsiooni peetakse sotsiaalseks
probleemiks,
vanemate inimeste segregatsiooni ei märgata,
seda peetakse isegi **positiivseks** nähtuseks.

Hagestad ja Uhlenberg, 2005

St. Elizabeth Village – a 55+ active living community, stelizabethvillage.com

Miks põlvkondadevaheline koostöö ei teki iseenesest?

Sotsiaalse identiteedi teooria

Sotsio-emotsionaalse selektiivsuse teooria

„Põlvkondade vahel on alati pingeid ja see on hea.“

Probleem teada –

*kas põlvkondade koostööd
osatakse korraldada?*

4/5

põlvkondade sidusus tekib üksteise nägemisest (nt teatripublikus)

1/5

põlvkondade lahus hoidmine vähendab negatiivseid vanusestereotüüpe

1/3

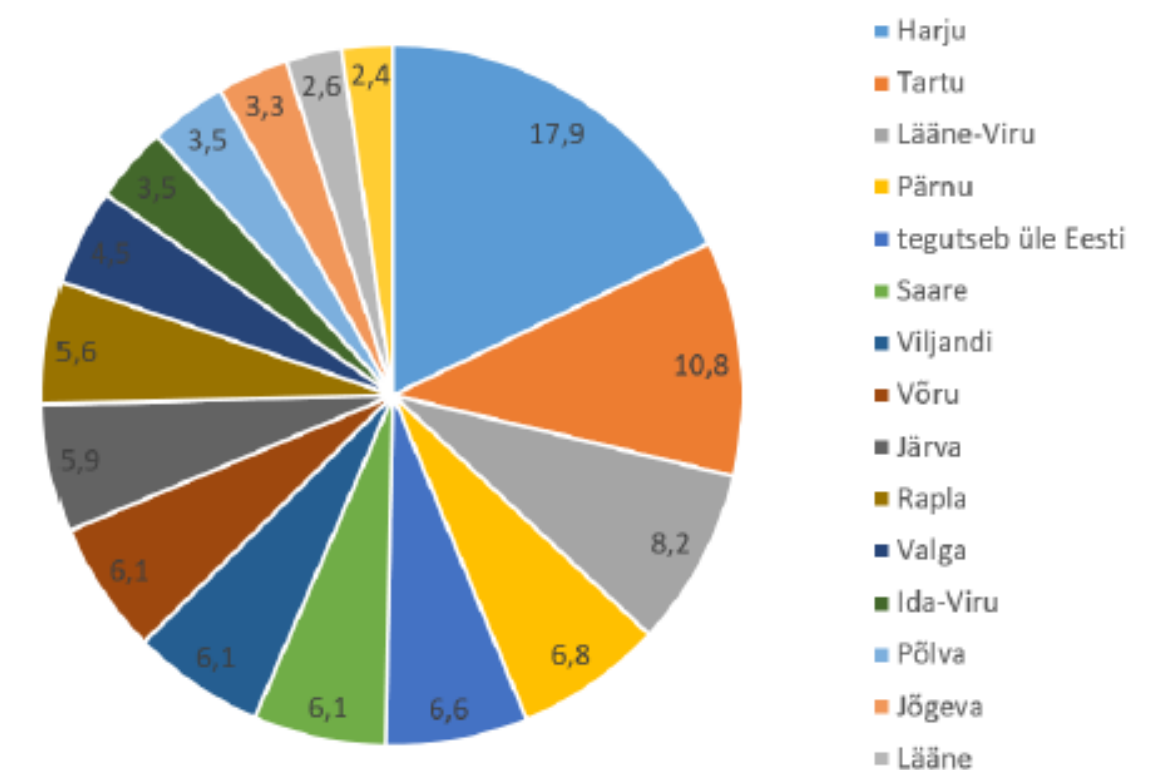
ei tea, kuidas põlvkondadevahelist koostööd korraldada

SEENIORITÖÖ TEGIJATE UURING

Ülevaade

SURVEY OF ESTONIAN SENIOR WORK SPECIALISTS

Report

Põlvkondadevaheline koostöö

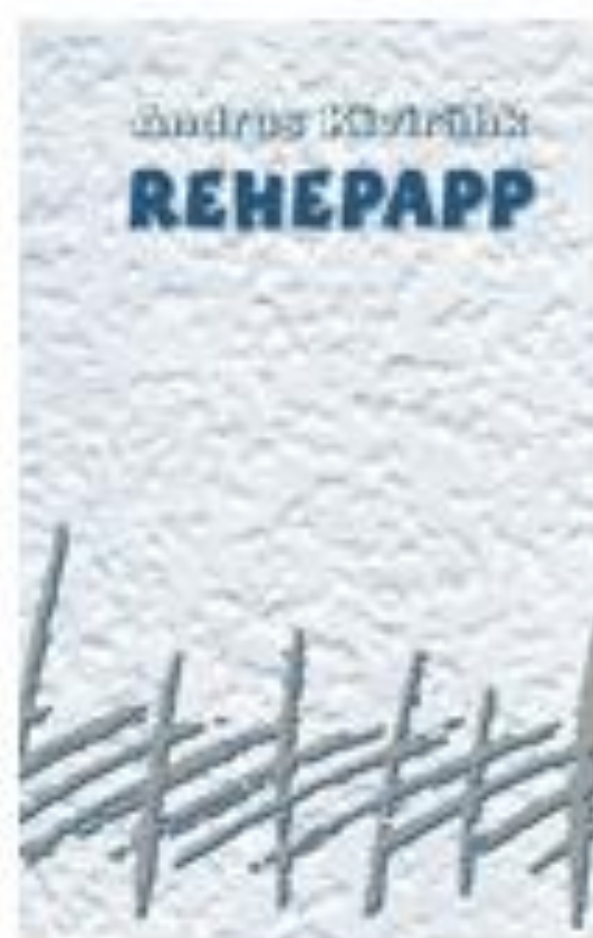
1. Tegevus
2. Kasu mõlemale poolele
3. Parandab arusaamist teisest
4. Muudab kogukonda sidusamaks
5. Suhted jäävad püsima

Vanad ja noored said kokku ühisgümnaasiumis

Kuigi esmapilgul pole Haapsalu noorimal ja vanimal põlvkonnal midagi ühist, pole see siiski tõsi. Nii leiti põlvkondade kohtumisel Läänemaa ühisgümnaasiumis.

Lääne Elu 2.03.2024

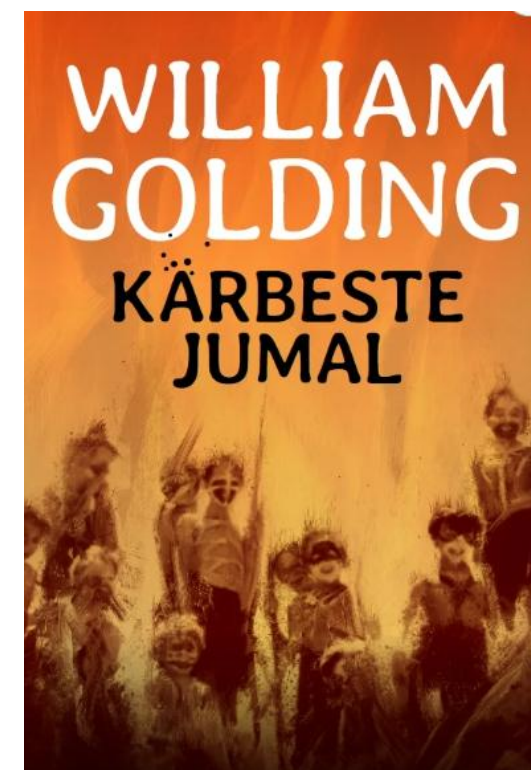
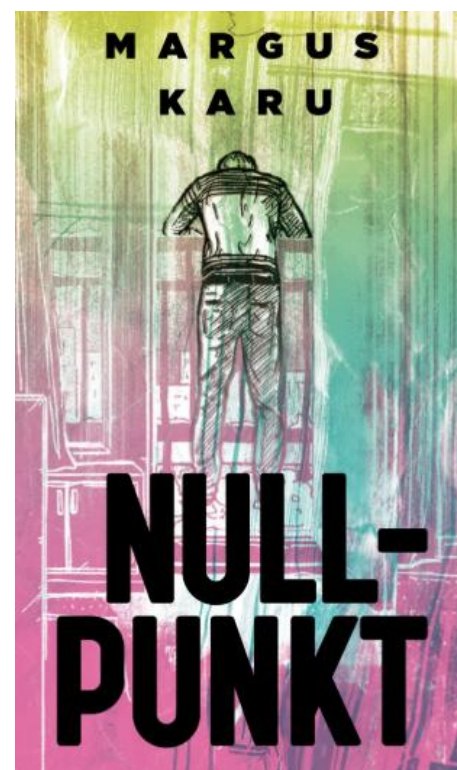
Anne Järv (KVÜ23)

„Milline hulljulge ettevõtmine“

Läänemaa ühisgümnaasiumi 10. klassi õpilased ja Haapsalu sotsiaalmajas koos käiv kirjandusklubi arutlesid koos Andrus Kivirähki „Rehepapi“ üle. Foto: Anne Järv

Äksi raamatuklubi ja Lähte Ühisgümnaasiumi 9. klass

*Põlvkondade tunnetatud erinevused,
põlvkondade tegelikud erinevused?*

Muutused ajas:

- individualismi suurenemine
- väärtusnihe: normid, mis tagavad turvalisuse >>> eneseväljendus
- Eesti noored tõstavad esile: avatus, tolerantsus, looduse hoidmine

Parem kui varem:

- hariduse kättesaadavus, eneseväljendusvabadus, reisimisvõimalused, ligipääs infole ja meelelahutusele

Duffy, Bobby (2021). Generations. Does When You're Born Shape Who You Are?

„Noored elavad vanemate kulul“

Ei võrrelda võrreldavat – noori ja ennast noorena

**Vanemad inimesed vaatavad noori läbi nende
sotsiaalsete normide, mis kehtisid nende noorusajal**

Vanemad ei näe ennast uue ja vana seoste loojatena

Ei otsita põlvkondade sarnasusi

Me ei peaks muretsema
põlvkondadevahelise sõja pärast,
vaid põlvkondade lahku triivimise pärast.

Duffy, Bobby (2021). Generations. Does When You're Born Shape Who You Are?

AITÄH!

TALINNA ÜLIKOO
Ühiskonnateaduste
instituut

10